

**KONCEPCJA PRACY PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W KURZYNIE ŚREDNIEJ
NA LATA 2017 - 2022**

Koncepcja została opracowana z uwzględnieniem potrzeb rozwoju uczniów, specyfiki pracy szkoły oraz zidentyfikowanych oczekiwań środowiska lokalnego.

Zatwierdzono do realizacji przez Radę Pedagogiczną dnia 15.09.2017r. po zaopiniowaniu przez Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.

Kurzyna Średnia, 15.09.2017r.

WSTĘP

Niniejszy dokument stanowi plan rozwoju szkoły na najbliższe lata. W założeniu nie jest to forma zamknięta. Uświadamia jednak szeroko pojętemu środowisku skupionemu wokół placówki, że przy zaangażowaniu wszystkich podmiotów możliwe jest tworzenie naszej wspólnej przyszłości. Planowane zmiany winny stanowić efekt skutecznego prognozowania i świadomych zamierzeń. Niniejsza koncepcja oparta jest na pracy diagnostycznej i współdziałaniu wszystkich podmiotów szkoły, którymi są uczniowie, rodzice, nauczyciele. W czasie opracowania dokumentu wzięto pod uwagę wnioski z dotychczasowej pracy, wspólne doświadczenia oraz działania nauczycieli, spotkania z rodzicami i uczniami, kontakty z przedstawicielami środowiska lokalnego. Aktualizacja koncepcji pracy szkoły dokonywana będzie raz na pięć lat. W procesie tym będą brać udział przedstawiciele rodziców, uczniów oraz pracowników szkoły.

MISJA SZKOŁY

Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia .

Kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia. Zadaniem naszej szkoły jest wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju. Szkoła zapewnia bezpieczne warunki oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne uczniów. Naszym zadaniem jest również wspieranie rodziny w procesie wychowania aby wytworzyć model absolwenta dobrze odnajdującego się w społeczności rodzinnej, rówieśniczej, lokalnej, narodowej działając dla dobra tych społeczności.

WIZJA SZKOŁY

Szkoła, do której będziemy zmierzać jest efektywna w nauczaniu i wychowaniu, bezpieczna i zdrowa, rozwijająca i przygotowująca do życia, otwarta, twórcza, zaangażowana w lokalność, współpracująca z podmiotami służącymi rozwojowi uczniów, szkoła z klimatem, zakorzeniona w tradycji i otwarta na nowoczesność - szkoła z własnym obliczem.

Zadaniem personelu szkoły jest w pierwszej kolejności kreowanie pozytywnych relacji nauczyciel-uczeń, opartych na wzajemnym zaufaniu, szacunku, współpracy, otwartości oraz stworzenie uczniom optymalnych warunków do prawidłowego, wszechstronnego rozwoju z uwzględnieniem wykorzystania multimediów i narzędzi ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych) w procesie nauczania. Chcemy, aby nasza szkoła była nowoczesna, otwarta na działania innowacyjne, których celem jest dostosowanie do potrzeb wyzwań współczesnego świata. Potrafiła również dostrzec, co jest w młodym człowieku pozytywne, twórcze i by umiał swój potencjał odpowiednio rozwinąć i go wykorzystać.

PRIORYTETY

W szkole:

- panuje życzliwa, bezpieczna atmosfera, oparta na wzajemnym szacunku, pomocy i współdziałaniu;
- uczniowie prezentują właściwe zachowania;
- nauczyciele stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia;
- uczniowie umieją się uczyć, znają swoje mocne i słabe strony;
- oferta edukacyjna jest modyfikowana, wzbogacana i umożliwia rozwój zainteresowań uczniów;
- nauczyciele realizują nowatorskie rozwiązania programowe i wspomagają się nawzajem w organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych;
- zajęcia są tak prowadzone, aby wydobyć i rozwinąć talent ucznia, nauczyć samodzielnego myślenia i wiary we własne siły;
- prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów;
- uczniowie mają dostęp do współczesnych środków multimedialnych, bogato wyposażonej biblioteki i nowoczesnego zaplecza sportowego;

- rodzice współdecydują w sprawach szkoły i uczestniczą w podejmowanych działaniach;
- współpraca szkoły z lokalnymi instytucjami i organizacjami wpływa korzystnie na rozwój uczniów.

CELE

Nadrzędnym celem będzie:

- **dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.**

Cel ten realizowany będzie poprzez zorganizowany proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwi uczniom odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna.

Cele podrzędne to:

- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowania relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, kulturowej, regionalnej;
- formowanie u ucznia poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- ukierunkowanie ucznia ku wartościom;
- dążenie do uzyskiwania przez uczniów jak najwyższych wyników egzaminów zewnętrznych i sprawdzianów wewnętrznych poprzez prowadzenie szerokiego zakresu działań lekcyjnych i pozalekcyjnych (koła zainteresowań i przedmiotowe, konkursy, zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne), a także poprzez systematyczne doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli i prowadzenie lekcji otwartych;

- motywowanie nauczycieli do podejmowania działań, dzięki którym każdy uczeń może odnieść sukces na miarę własnych możliwości;
- dbanie o bezpieczeństwo uczniów i wszystkich pracowników szkoły;
- kreowanie postaw patriotycznych, obywatelskich, społeczno-moralnych, proekologicznych i prozdrowotnych poprzez udział szkoły w akcjach i uroczystościach;
- wykorzystywanie innowacyjnych programów nauczania.

MODEL ABSOLWENTA

Realizując misję naszej szkoły i działając zgodnie z jej wizją, dążymy do odpowiedniego wykształcenia i wychowania naszych uczniów.

Absolwent naszej szkoły:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu;
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie;
- jest odpowiedzialny, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje;
- jest ciekawy świata, potrafi się uczyć, poszerza wiedzę na miarę swoich możliwości;
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią;
- szanuje tradycję i kulturę własnego narodu, a także jest otwarty na inne kultury,
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy;
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne;
- jest prawy i odróżnia dobro od zła w oparciu o system wartości obowiązujący w jego otoczeniu;
- cechuje go wysoka kultura osobista, jest uczciwy i prawdomówny;
- potrafi ocenić siebie i innych w trudnych i niejednoznacznych sytuacjach;
- jest słowny i obowiązkowy, szanuje swój czas i innych.

INFORMACJA O SZKOLE

Publiczna Szkoła Podstawowa w Kurzynie Średniej jest placówką oświatową w gminie Ulanów, powiecie niżańskim, w województwie podkarpackim. W jej skład wchodzi przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum do końca roku szkol. 2018/2019. Obowiązek szkolny realizują uczniowie z miejscowości Kurzyna Średnia, Kurzyna Mała, Kurzyna Wielka, Dąbrowica, Dąbrówka. Przy szkole funkcjonuje dwuoddziałowy oddział przedszkolny. Oddziały klasowe są pojedyncze, a nauka odbywa się na jedną zmianę.

Bazę lokalową szkoły stanowi samodzielny budynek posiadający:

- 10 sal lekcyjnych, w tym: 1 pracownię komputerową z dostępem do Internetu;
- bibliotekę;
- świetlicę szkolną wraz ze stołówką i zapleczem kuchennym;
- salę gimnastyczną z zapleczem;
- zastępczą salę gimnastyczną;
- salę przeznaczoną tymczasowo dla oddziału przedszkolnego;
- gabinet pielęgniarki szkolnej;
- pokój nauczycielski;
- szatnię z zamykanymi szafkami dla każdego ucznia;
- oddzielna szatnia dla 3,4 latków;
- sekretariat oraz gabinet dyrektora;
- wielofunkcyjne boisko sportowe. W chwili obecnej w szkole funkcjonuje 11 oddziałów. Łącznie uczęszcza do szkoły 122 uczniów.

KIERUNKI ROZWOJU SZKOŁY

1. Wzrost efektów kształcenia.
2. Doskonalenie systemu opiekuńczo-wychowawczego placówki.
3. Dbłość o bezpieczeństwo uczniów.
4. Rozwój zawodowy nauczycieli.
5. Klimat szkoły.

6. Poszerzenie współpracy z rodzicami, środowiskiem lokalnym oraz instytucjami wspierającymi działalność i promocję szkoły.
7. Wzbogacenie bazy szkoły wspierające osiągnięcie wysokiej jakości pracy.

Ad.1. Wzrost efektów kształcenia

Nowoczesna szkoła to szkoła monitorująca jakość swojej pracy. Zadania, które sobie stawiamy to:

- sprawny i skuteczny nadzór pedagogiczny, sprzyjający podwyższeniu jakości pracy szkoły;
- prowadzić rzetelną ewaluację pracy dydaktycznej w kontekście wyników nauczania pod kątem wspierania i motywowania ucznia do nauki;
- analizować potrzeby i oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli;
- motywować nauczycieli do stosowania różnorodnych metod analizy wyników sprawdzianu w celu poprawy jakości pracy szkoły;
- utrzymać wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych;
- podnosić poziom wiedzy i umiejętności uczniów przez indywidualizację procesu nauczania planowanie pracy z uczniem zdolnym i mającym specyficzne wymagania edukacyjne);
- propagować nowoczesne metody nauczania, w tym metody aktywizujące / metoda projektu edukacyjnego, eksperymentu/ oraz wykorzystujące technikę komputerową;
- doskonalić się zawodowo (szkolenia Rady Pedagogicznej w ramach WDN, uaktywnić system lekcji otwartych);
- stosować nowoczesne środki medialne wykorzystując je podczas zajęć, jak i po zajęciach w ramach samokształcenia;
- poszerzać ofertę edukacyjną szkoły zgodnie z oczekiwaniami uczniów i rodziców, konstruować programy autorskie, organizować stałe, pozalekcyjne konsultacje dla uczniów, na których mogliby oni rozwijać swoje zainteresowania lub zyskaliby możliwość nadrobienia zaległości programowych;
- motywować uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.

Ad. 2. Doskonalenie systemu opiekuńczo-wychowawczego szkoły

Uczynimy wszystko, aby uczniowie w naszej szkole wzrastali w atmosferze poczucia własnej wartości, tolerancji, akceptacji i szacunku. Wyrośli na ludzi szanujących tradycje, kulturę, obyczaje i poglądy innych, dlatego zamierzamy:

- diagnozować zachowania uczniów i podejmować działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań;
- opracować i realizować projekty wychowawcze uwzględniające inicjatywę dzieci;
- wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny szkoły w oparciu o ewaluację obecnych oraz propozycje rodziców, uczniów i nauczycieli;
- stale poszerzać ofertę kulturalną szkoły oraz promować uczestniczenie uczniów w szeroko rozumianej kulturze (wyjazdy do teatru, kina, muzeum, itp.);
- we współpracy z rodzicami organizować imprezy integracyjne dla uczniów (ogniska, zabawy, wycieczki);
- realizować programy profilaktyczne i prozdrowotne;
- promować aktywność sportową i zdrowe odżywianie;
- przestrzegać i upowszechniać Prawa dziecka;
- dbać o konsekwentne przestrzeganie ustalonych procedur postępowania;
- podejmować działania z zakresu doradztwa zawodowego we współpracy z rodzicami, którzy promowaliby na spotkaniach różne zawody, a także organizować w tym celu spotkania z ciekawymi ludźmi;
- udzielać wszystkim potrzebującym uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz socjalnej;
- kształtować postawy prospołeczne i obywatelskie (udział uczniów i pracowników szkoły w obchodach świąt, rocznic, wydarzeń historycznych, odwiedzanie miejsc Pamięci Narodowej, udział w akcji „Sprzątanie Świata”, obchodach „Dnia Ziemi”, zbierania surowców wtórnych, itp.);
- kształtować empatię poprzez udział uczniów w akcjach charytatywnych
- wdrażać do wolontariatu
- kontynuować współpracę z instytucjami wspomagającymi działania wychowawcze (Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sąd, Kuratorzy Sądowi, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);
- prowadzić działania na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Ad. 3. Dbalność o bezpieczeństwo uczniów

Dobra i nowoczesna szkoła to także bezpieczna szkoła. Dołożymy wszelkich starań, aby szkoła była placówką bezpieczną pod każdym względem dla uczniów i pracowników.

W związku z tym będziemy:

- pracować zgodnie z zasadami BHP , przestrzegać przyjęte regulaminy i procedury obowiązujące w szkole , oraz uczestniczyć w szkoleniach okresowych BHP i szkoleniach z udzielania pierwszej pomocy;
- realizować programy profilaktyczne promujące zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów;
- systematycznie monitorować i usuwać zagrożenia wynikające z eksploatacji budynku szkoły;
- rzetelnie i punktualnie pełnić dyżury nauczycieli;
- zwracać szczególną uwagę na zapewnienie opieki uczniom dojeżdżającym autobusem szkolnym.

Ad. 4. Rozwój zawodowy nauczycieli

Zadania jakie stawiamy przed sobą to:

- zdobywanie przez nauczycieli kolejnych stopni awansu zawodowego;
- kreatywność, wprowadzania innowacji pedagogicznych
- stałe podnoszenie swoich kwalifikacji i umiejętności;
- organizowanie szkoleń WDN zgodnie z potrzebami szkoły;
- wykorzystywania ICT w codziennej praktyce szkolnej (wprowadzenie e-dziennika, e-learning dla rodziców);
- zwiększenie efektywności działania grup nauczycieli w pracy zespołowej (zespoły przedmiotowe, zespół wychowawczy);
- zapewnienie nowo zatrudnionym nauczycielom pomocy i wsparcia merytorycznego;
- doskonalenie procesu lekcyjnego poprzez stosowanie przez nauczycieli aktywnych metod nauczania w tym metody projektu edukacyjnego.

Ad. 5. Klimat szkoły

Budowanie właściwego klimatu czyli atmosfery panującej w szkole to kolejne wyzwanie, które stoi przed personelem szkoły. Naszym zadaniem będzie dbanie o właściwe relacje między wszystkimi pracownikami, a także o kształtowanie pozytywnego wizerunku szkoły w środowisku. Podejmiemy działania, aby jak najlepiej szkoła służyła lokalnej społeczności oraz pozyskamy sojuszników wspierających jej działalność.

Będziemy dążyć do:

- budowania prawidłowych relacji między uczniami, nauczycielami, dyrekcją i pozostałym personelem;
- przestrzegania ustaleń statutu i innych dokumentów regulujących pracę szkoły;
- podejmowania działań służących poprawie komunikacji interpersonalnej (dbałość o płynny przepływ informacji);
- promowania osiągnięć uczniów i nauczycieli (umieszczanie materiałów informacyjnych na stronie internetowej szkoły);
- kreowania pozytywnego obrazu szkoły w środowisku lokalnym;
- zapewnienia równości szans edukacyjnych wszystkim uczniom;
- integracji uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły.

Ad. 6. Poszerzenie współpracy z rodzicami, środowiskiem lokalnym oraz instytucjami wspierającymi działalność i promocję szkoły

Chcemy, aby placówka była miejscem, w którym uczniowie i rodzice będą mieli okazję do umacniania swoich więzi. Uczynimy wszystko, aby w szkole rodzice czuli się jej rzeczywistymi współgospodarzami, dostrzegali efekty poczynań dzieci i nauczycieli, wspólnie z nimi znajdowali mocne i słabe strony placówki oraz wykazywali się aktywnością i byli współorganizatorami życia szkoły i działań środowiskowych. Jesteśmy otwarci na wszelkie propozycje, sugestie i uwagi rodziców dotyczące pracy szkoły. Dlatego pragniemy, aby rodzice nie bali się krytycznie wypowiadać na temat pracy szkoły i aktywnie włączyli się w jej działalność.

Dlatego zawsze będziemy:

- brali pod uwagę wszelkie propozycje, uwagi i wnioski rodziców;
- badali oczekiwania rodziców wobec funkcjonowania placówki a ich propozycje rozwiązań i pomysły dotyczące kierunku pracy szkoły będą brane pod uwagę w planowaniu działań zmierzających do rozwoju placówki;
- wspierali rodziców dzieci, które mają trudności dydaktyczno-wychowawcze, umożliwiając im diagnozę problemów ich dziecka, uzyskanie wsparcia oraz kompetentnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- włączali rodziców do działań na rzecz szkoły, organizację uroczystości, wypoczynku i turystyki ich dzieci.

Wśród wielu metod i form współpracy z rodzicami preferować będziemy:

- dni otwarte dla rodziców dzieci rozpoczynających naukę w szkole;

- uroczystości szkolne, imprezy środowiskowe;
- pogadanki, prelekcje, pedagogizacja rodziców;
- rozmowy indywidualne;
- pozyskiwanie informacji od rodziców poprzez ankiety, debaty.

Współczesna szkoła musi być placówką ściśle związaną ze środowiskiem, w którym funkcjonuje. W ramach tej współpracy chcemy pozyskać przyjaciół szkoły, którzy widząc celowość i skutek działań będą współpracować systematycznie i wspierać szkołę na różnych płaszczyznach. Otoczenie stawia przed szkołą wymagania, wydaje również opinie, które mają dużą siłę oddziaływania. W związku z tym będziemy kontynuować współpracę z instytucjami, które działają w naszym środowisku lokalnym, m.in.:

- Urzędem Gminy i Miasta w Ulanowie – jako organem prowadzącym
- Gminnym Centrum Kultury;
- Publicznymi Szkołami Podstawowymi z terenu naszej gminy;
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Policją;
- Ochotniczą Strażą Pożarną
- Niepublicznym Ośrodkiem Zdrowia;
- Parafią Rzymsko-Katolicką;
- Stowarzyszeniem „Trzy Kurzyny”;
- z innymi instytucjami i firmami działającymi na terenie gminy.

Działania w celu promocji szkoły będziemy podejmować w różnych kierunkach. Zdajemy sobie sprawę, że otwartość szkoły na środowisko lokalne oraz harmonijna współpraca wpływają na opinię o niej.

Aby zadbać o dobry wizerunek szkoły będziemy:

- uaktualniać stronę internetową szkoły;
- organizować i zachęcać do uczestniczenia uczniów w konkursach i akcjach międzyszkolnych, powiatowych, regionalnych i ogólnopolskich;
- organizować uroczystości szkolne i środowiskowe.

Ad. 7. Wzbogacenie bazy szkoły wspierające osiągnięcie wysokiej jakości pracy

Odpowiednia baza dydaktyczna tworzy warunki nauki i pracy, które pozwalają realizować nałożone na szkołę zadania dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze. Rozwój bazy to niezbędne prace remontowe, troska o otoczenie szkoły, dobra baza sportowa, różnorodność pomocy dydaktycznych itp. Dlatego w swoich działaniach będziemy dążyć do:

- utrzymania budynku szkoły w odpowiednim stanie technicznym, zapewniając przebywającym w nim osobom bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy;
- doposażenia pracowni w nowoczesne pomoce dydaktyczne i multimedialne;
- uruchomienia na terenie całej szkoły bezprzewodowego dostępu do sieci internetowej;
- wzbogacania księgozbioru biblioteki o nowe lektury;
- systematycznego doposażenia sal lekcyjnych w nowe meble;
- zakupu brakujących pomocy potrzebnych do realizacji nowej podstawy programowej;
- doposażenia w sprzęt do zajęć rekreacyjno-sportowych;
- pozyskiwania środków finansowych z wynajmu pomieszczeń szkoły.

EWALUACJA

W każdym roku szkolnym realizacja kierunków rozwoju szkoły będzie poddana ewaluacji. Dokona jej powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji koncepcji.

Ocena przydatności i skuteczności podejmowanych działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w odniesieniu do założonych celów będzie prowadzona przede wszystkim poprzez:

- kontrolę dokumentacji szkolnej;
- obserwację zajęć prowadzonych przez nauczycieli;
- bieżącą kontrolę realizacji podstawy programowej;
- analizę sprawozdań z pracy nauczycieli, wychowawców, zespołów działających w szkole
- obserwację i analizę zachowań uczniów;
- kontrolę frekwencji na zajęciach dydaktycznych i pozalekcyjnych;
- analizę udziału uczniów w konkursach, zawodach, olimpiadach

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły;
- obserwacja zachowania uczniów; karta monitoringu
- analiza dokumentacji szkolnej pedagoga i innych nauczycieli;
- analiza dokumentacji wychowawców;
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów;
- debaty, rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły;
- wytwory uczniów;
- podsumowanie pracy za dany rok szkolny (sprawozdania nauczycieli, sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego).

ZAKOŃCZENIE

Opracowana przez nas koncepcja wyznacza zarys zamierzonych kierunków i przestrzeni działań. Pragniemy, aby szkoła, była szkołą nowoczesną, w której uczeń ma zapewnione jak najlepsze warunki do nauki, do rozwijania swoich uzdolnień i umiejętności, aby nauczyciel miał jak najlepsze warunki pracy i rozwoju zawodowego, a każdy pracownik obsługi był traktowany podmiotowo jako ważny partner w procesie wychowawczym szkoły.

Bardzo ważnymi sprzymierzeńcami w realizacji zadań szkoły są rodzice, których należy zachęcać do współpracy na zasadach partnerstwa i pełnego zrozumienia.

Istotne i stabilizujące pracę szkoły jest zaufanie środowiska i władz Gminy, dlatego funkcjonowanie szkoły musi ulegać ciągłemu doskonaleniu i realizować główne kierunki lokalnej polityki oświatowej.

Realizacja przedstawionych założeń koncepcji pracy PSP im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Kurzynie Średniej możliwa jest jedynie przy ścisłej współpracy z wszystkimi organami szkoły i władzami samorządowymi.